

Довгаль О. В.

*Канд. екон. наук, доцент кафедри економічної теорії і суспільних наук
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна
dovgal@ua.fm*

Андрусів У. Я.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри теорії економіки та управління
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
м. Івано-Франківськ, Україна
andrusivu@ukr.net*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИНЦИПАХ ПРЕВЕНТИВНОСТІ

В роботі наведено обґрунтування імплементації принципів превентивності для підвищення конкурентоспроможності підприємств. Доведено, що потрібно зменшувати загрози як внутрішнього, так зовнішнього характеру для підвищення їх конкурентоспроможності. Сформовано структурно-логічну схему послідовності процесу забезпечення конкурентоспроможності підприємств на принципах превентивності.

Ключові слова: конкурентоспроможність, підприємство, принципи превентивності, зовнішнє середовище.

В умовах мінливого зовнішнього середовища та викликів сьогодення для досягнення успіху в конкурентній підприємства повинні використовувати не тільки наявні у них знання, навички та компетенції, але й продукувати нові, інноваційні, отримані в процесі постійного пошуку, зокрема, імплементувати нові інноваційні технології управління з метою підсилення своїх конкурентних можливостей.

Імплементация принципів превентивності для забезпечення конкурентоспроможності підприємств дасть можливість їм:

- 1) навчитись умінню гнучко реагувати на зміну кон'юнктури ринку силою внутрішнього потенціалу, що дозволяє уникати критичних ситуацій у підприємстві та є однією з основних заporук успіху в конкурентній боротьбі;
- 2) дозволяє у механізмі забезпечення конкурентоспроможності підприємств для суб'єктів ринкових відносин будь-якого рівня сформулювати умови щодо набуття стратегічного рівня конкурентоспроможності із відповідною збалансованістю на оперативному та тактичному рівнях;

3) для країн, які стали на шлях ринкових реформ, розвиток матеріальної складової реального сектору економіки генерує превентивний потенціал конкурентоспроможності.

Провівши, огляд літературних джерел [1, 2], щодо принципів превентивності різними науковцями, ми дійшли висновку, що підприємствам необхідно зменшувати загрози як внутрішнього, так зовнішнього характеру; негативний вплив факторів зміни ринкового середовища, які так чи інакше мають вплив на посилення чи послаблення конкурентних переваг. Вирішення зазначених проблем є особливо актуальним для суб'єктів господарювання із тривалим циклом виробництва, капіталоемних та сезонних виробництв, що і зумовлює використання принципу превентивності при забезпеченні конкурентоспроможності підприємств, а використання принципу превентивності дозволить сформувати умови щодо набуття стратегічного рівня конкурентоспроможності із відповідною збалансованістю на тактичному рівні. Для цього сформуємо структурно-логічну схему послідовності процесу забезпечення конкурентоспроможності підприємств на принципах превентивності, який наведений на рис. 1.

Рисунок 1 – Структурно-логічна схема послідовності процесу забезпечення конкурентоспроможності підприємств на принципах превентивності

Джерело: авторська розробка

Отже, можемо підсумувати, що забезпечення конкурентоспроможності підприємств на принципах превентивності дозволить в подальшому розробити механізм забезпечення конкурентоспроможності підприємств спрямований на постійний моніторинг внутрішнього та зовнішнього середовищ, збір та аналіз інформації щодо основних показників, що характеризують підприємство, з метою раннього виявлення загроз конкурентоспроможності, оцінювання можливих причин і прогнозування наслідків цих змін.

Список використаних джерел:

1. Воловодюк С. С. Забезпечення конкурентоспроможності будівельного комплексу на принципах превентивності / С. С. Воловодюк // Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. – 2016. – Вип. 2(14). – С. 103–109.
2. Андрусів У. Я. Удосконалення напрямів інноваційного розвитку дослідних підприємств як важливої складової забезпечення трансформаційних процесів / У. Я. Андрусів, Н. О. Гавадзин // Глобальні та національні проблеми економіки. - № 15. – 2017. – С. 166-169.

O. Dovgal, U. Andrusiv. Providing competitiveness of enterprises on the principles of privity.

Summary

In this paper, justification for the implementation of preventive principles is proposed for increasing the competitiveness of enterprises. It is proved that it is necessary to reduce the threats both internal and external in order to increase their competitiveness. A structural and logical scheme of the sequence of the process of ensuring the competitiveness of enterprises on the principles of preventive behavior is formed.

Key words: competitiveness, enterprise, principles of preventive, external environment.

Жаргай Ж. М.

*Магистр экономических наук, старший преподаватель
кафедры экономики и международного бизнеса,
Карагандинский государственный университет имени Е.А. Букетова
г. Караганда, Республика Казахстан
zhanibek862010@mail.ru*

РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

Стаття присвячена теоретичному дослідженню концепції підприємницької освіти і її практичного застосування в системі вищої освіти Республіки Казахстан. Наводяться деякі сутнісні і функціональні характеристики феномена «підприємницька освіта», що розглядаються в світовій науковій літературі. Розглядаються необхідність, умови,